

Oglaši, pripisana id.
tiskaju i računaju se na temelju
običnog članka ili po dogovoru.

Novci za prednju, oglaši id.
članci se napravljaju ili poloz-
nicom post. štedionice u Beču
na administraciju iste u Puli.

Kod naručke valja točno oz-
naciti ime, prezime i najbližu
postu predsjednika.

Tko list na vrieme ne primi,
to neki je javni odpravniki u
otvorenem pismu, sa kojim se
neplaća poština, što se izvana
napise "Reklamacija".

Cekovnog računa br. 837.839.

Telefonska broj 38.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

"Slogom rastu male stvari, a naša loga sve poljubri". Naroda poslovica.

Odgovorni urednik i izdavač Stepe Gjivčić. — U nakladi tiskare J. Krmotić i drug. u Puli. — Glavni suradnik prof. Matko Mandić u Trstu.

Sjećajte se
„Družbe sv. Cirila i Metoda“
za Istru

Prilog k našemu školstvu.

L.

Polovicom prošloga marca digle su talijanske novine Primorja silnu prasinu od veselja, što se je vrhovno upravno sudište u Beču izreklo proti ustrojenju hrvatskoga odjela pučke škole u Sterni.

Mi se nismo htjeli upuštili u to pitanje, dok se na izvoru točno ne bavimo o svemu, što se tiče ustrojenja pučke škole u Sterni. Imajuće točne podatke u rukama, možemo napokon i mi kazati svoju o tom predmetu. Nu prije toga osvrnuti nam se je na pisanje talijanskih novina Primorja u obče, napose pak o nomen glasila zemaljskoga odbora za Istru, koje je u svojem broju od 17. marta t. g. posvetilo tomu pitanju uvodni članak pod naslovom: „La scuola croata di Sterni sfumata“. (Izjavljena hrvatska škola u Sterni).

Pošto igra kod nas kod ustrojenja pučkih škola osobitu ulogu popis pučanstva, koji je proveden nam na šetu svuda, gdje imaju vlast Talijani nad našim pukom, to se i u ovom slučaju talijanski listovi pozvane na popis puka u Sterni. Po tom popisu imade u onom školskom okružju 850 Talijana, 97 Slovenaca i 30 Hrvata. U istinu neima pak u onom okružju Talijana ni onoliko, koliko su kod popisa našli Hrvata i Slovenaca, kako cemo nize, vidjeti.

Mjestno školsko vijeće u Grožnjanu, kamo spada Stern, izkazalo je, da ima u školskom okružju Stern 162 talijanskih djece sposobne za školu i samo 3 Hrvata. Na temelju te umjetne statistike, molili su Talijani pučku školu u Sterni sa talijanskim naukovnim jezikom. Tako bar pišu talijanski listovi. „Molbu njihovu“ da su podupire občine, zemaljski odbor i c. k. kotarsko školsko vijeće.

C. kr. zemaljsko školsko vijeće odlučilo je mjesec aprila 1895., da se ustroji u Sterni pučka škola sa talijanskim i hrvatskim odjelom.

Zemaljski prisjednik i član toga vijeća od strane zemaljskoga odbora dr. G. a. m. b. i. n. i. da je odlučeno propovjedavati proti ustrojenju hrvatskoga odjela. Njemu se je pridružio i drugi prisjednik i član toga vijeća dr. C. Č. e. v. a. dokazivajući povjetničko-znanstvenimi dokazi, da ono malo Slovena, što ih još imade u onom okružju, jesu Sloveni, nipo-

što Hrvati, te da je suvišna hrvatska škola za samo 3 djaka.

Vladni članovi zem. školskoga vijeća Czermak i Klodić, da su se pozivali na molbu — „koja je nosila čitavo groblje križeva“ — nekojih otac za ustrojenje hrvatske pučke škole u Sterni.

Zemaljski odbor u Poreču uložio je utok na ministarstvo, proti odluci c. k. zem. školskog vijeća. Ministarstvo je odbilo taj utok kao netemeljit. Na to je zemaljski odbor podnio pritužbu proti odluci ministarstva na vrhovno upravno sudište.

Dne 14. marta t. g. razpravljalo je vrhovno upravno sudište o prijedaji zemaljskog odbora, te ukinuštu odluku ministarstva bogostovju, kao u zakonu neosnovanu. Sudu je predsjedao dr. Alter, izvjestitelj, bjaše dr. Druxa, a zemaljski odbor zastupao je dr. G. a. m. b. i. n. i. Ovaj poslednji je dokazivao, da ina u Sterni malo Slavena, za koje da se nezna jesu li Hrvati ili Sloveni. Ovi da govorile kod kuće smjeli u glasova prijedajući raznim jezikom, kanoslovenskom, hrvatskom i albanizkom. Borbu za hrvatsku pučku školu, da zapođeš tamоšnji župnici, napose župnik N. e. d. v. e. d. koji da je patvorio 80 podpisa talijanskih seljaka na molbi za hrvatsku školu. Podpisatelji molbe, da su posjedovali proti tomu, da bi oni bili Hrvati ili Sloveni, te izrazili konačno želju, da se uvede u njihovu školu talijanski naukovni jezik.

Upravno sudište uvažilo je sve te „razloge“, te ukinulo ministarsku odluku slijedećim obrazloženjem: „Po mijenju sudišta, odredba na temelju koje bi se imalo ustrojiti jednu školu sa dvjema odjeli, jedna sa talijanskim, a drugu hrvatskim naukovnim jezikom, nije izvediva u smislu § 6. temeljnog školskog zakona, posto taj paragraf propisuje samo to, koji jezik ima biti naukovni u skoli i pouku drugih nuzgrednih predmeta u istoj školi, dočim se u predležećem slučaju radi o dvih odjelih u jednoj školi, dapaće čak o tom, da se školu zamjeni sa dvjema odjeli sa različitim naukovnim jezikom.“

„Za takovu školu sudište nepaži prepostave.“

U istinu uspjeh izvida jest slijedeći: 850 Talijana, 97 Slovenaca i 30 Hrvata. Djaka talijanskih 162 a hrvatskih 3“.

„Valja priznati, da se djeće za hrvatsku podukuzbija nemože naći.“

Zemaljska zaklada, koja uzdržava pučku školu, bila bi inače ustrojenjem zahtjevane škole, obterećena većim troškovim za satne poduke, za poučna sredstva itd.

Nadodaj tomu, da proizlazi iz spisa da zanimane stranke, koje biju preslušane, nenhjedoše priznati slavenšku narodnost, niti zabijevaju na obranu iste ustrojenje škole.“

(Konac sledi)

DOPISI.

Iz Altura. pisu nam dne 1. maja 1900. Dobro će biti, da se i od nas kada shodog saznaće. Nije sve onako, kako se s nama rugaju gospoda u Puli kad govorite „che i Altura ni puol“ i ga unitemendo prete“ ecc.

Smala je naša občina do istine mnogo jezičkih dobara i sumi, a ima nešto i danas, ali od svega toga mi nemamo niti kakve koristi. Da se je ustati, k'pa u Pavilu Županoviću (koji je doveo Alturu u ove kraje iz primorja Gornje Dalmacije), crudno bi mu bilo pri svu vijetjati sva občinska dobra, pod dugom i grđno bi gledao danasne i prijašnje altursko talijanske podstrepnice. Ovdje Vam nema čovjeka, koji bi se malo zaúzeo za dobro občine.

„Sre (skoro) podobne“ u mjestnoj občini puljskoj imaju svoju vlastitu upravu, ali Alturi do toga nisu vredni doći. God. 1886. molio je to pokojni Grgo Sladonja sa drugovima, ali bila im je molba odrijena, jer da nje bilo dosla podpis. Prošle godine htjeli su opet poslati molbu na zemaljski odbor radi toga, nužišće ni do danas nisu je poslali. Nas sio deligato je objećao, da će i on podpisati molbu a tako i njegov virni kum Josip, ali nisu toga učinili; molba nije mogla napred, a ova dvojica vladaju u našem selu po receptu Glezerovom a ovaj im je zapovjedio po naputku i volji Buzolicjev. Alturi! budimo pametni i dignimo se, da budemo sami gospodari s našim imanjem! Neka nam ne bude već glava na vratu za intrigu. Imamo novu školu i novu crkvu, a imamo i duga (nešto po prilici 16 hiljada) ali sve to bismo lako platili, kad bismo sami zapovedali i kad nebi bilo na svetu manjonih. A tako sada plaćamo i plaćati ćemo još puno godina 145 po sto adicionala občinskoga i dug se nikad ne plati. Troškovi naše občine nisu veliki (45 f. školski paušal, 60 f. babica, 120 f. šum straza, 120 f. deligat) a prihoda hvala Bogu liepoga (100 f. straze — suma proti izoku — 100 f. kamenolom, 100 f. lov, 400 f. ovce iz Ćićarije. Deghenghi plaća interes na 2000 f. i svake šeste ili sedme godine posjećemo šumu Lužan (1000 pasih), od kuda se izvadi lepja svota. Račune ove občine ne može se viditi već dvije godine izložene na uvid občinom. Dosta je da gospoda znaju gdje ide naš novac, mi netreba da znamo...

Tako želi i tako će naš paron. Ako mu gospodu ne ugode u svemu, on im se zaprijeti, a oni učine mu sve po volji, na veliku škodu i sigurnu materijalnu propast našu.

Razgovor
među Medulinom Mikulom i Valturcem
Mikom u Medulinu kod sv. Foike.

Mik. Dobar dan kume Mijo!

Mijo. Bog daj zdravlje i k litu!

Mik. Ča te tako kasno nosi ovamo?

Mijo. Doša sam vidit na maline ako

će mi ujutru milt.

Mik. Kako ste pasali vi u Alturi ove vremene svece?

Mijo. Ej tako, tako, sve nam je bilo lipo, just imali smo hvala Bogu dosta a pit kako ki more, ma samo oni funkcioni u crkvi me nisu ni malo komodali.

Mik. A ča je bilo ča novega, ter naš biskup da je zabranja popim, da ne smidi u crkvi niš nevega delat.

Mijo. Ma meni se para, da naš pop ne bude za to, nego on dela po svoju. Ja param, da nijedan Valturac ne pameti, da bi se voda na veliku subotu blagosljala latinski, a ovo lito smo lo docekali. Od uvik bia je običaj hrvatski po Šćavet ut, a sada je valje zabranjeno, ma ona zapovid biskupa brani samo hrvatski ugradit a latinski se more,

Mik. To ni pravo ni Bogu drago, ma ēti ti ja kazali kako koli nas.

Mijo. Ali čekaj još ovu. Nikidan sam bia u crkvi kad su kršćani jedno dite, pak i tu sam čuo nisto nemljati latinski, samo „Očenau i viru“ hrvatski moliti, a starci harba Ivi mi je rekao, da i oni dobri pop Benigar i pokojni Krajevac od vajku su kršćani hrvatski, a ovi naši lipi i sladići pre Anzulo je obrnja na latinski, valja da bolje razmimo.

Mik. Dragi moj kume, ni samo koli vas takó, nego i koli nas još gore. I koli nas se spominju ljudi stariji, da još pokop. Tancabel, Gambin i zadnji pok. Legović, blagoslavljeni su voda hrvatski i na veliku subotu i na viliju trih Kralji, i dicu su kršćani vajku hrvatski, ali sada ne rabiti više hrvatski ritua ni za to ni za niš, kako da ga nije. Ali znaš ki je tomu kriv?

Mijo. A ki kone pop i on ki mu zapovida.

Mik. A ni ne to tako. Naš sadašnji plovac, kad je došao je delu sve hrvatski, a pok. Vidin, stari Brela i oni jedni Mihac posli su ga biskupu tužiti, da oni tako neće i biskup ih je posluša.

Mijo. A ja dragi moj kume ni već pravice na svitu. Naš svit se počea malo buditi, ma nima pravih pastir i tako gospoda ga lako obrnu. Prvo nas je držalo nazad neznanstvo, a sada bi nam stili dati vuke za pasture i nami je vajk joh.

Mik. Ja bi pako svitovu sve popustio i dodjio u naša sela, da se popusti i kod starijih ljudi kako je prije bilo, pa neće saliti proti onomu, ništa noga u crkvi.

Mijo. Tako mislim i ja, sada grem i Bog stobom.

Mik. Bog kume.

—

Umoljavamo sve naše p. n. gđ. preplatnike, koji nam jošte neuplatiše za prvu četvrt odnosno prvo polugodište, da se toj svojoj dužnosti što prije odazovu. One pak, što imaju s nama računo za prošlu godinu, ili nesrećom i za više, spominjemo, da se požure i sprijatelje s našom upravom. Mi gledamo ugoditi svima, ali bez točne uplate, opetanak je i listu onemogućen. — **Uprava:**

Razne vesti.

Političke:

Austro-Ugarska. Dne 3. t. m. odputovao je car i kralj Fran Josip I. iz Beča preko Vratislave u Berlin, kamo je stigao slijedećeg dana u 10. sati u jutro. Njeg. Veličanstvo prate obe glavnice pobožnika generali Paar i Bolfras, predstojnik glavnoga štora general Beck, ministar vanjskih posala grof Goluchowsky i kabinetski ravnatelj vitez Schiess.

O dočeku Njeg. Velit. u Berlinu i o zamošnjih svečanostih govorimo na drugom mjestu pod ovim naslovom.

Jedan hečki poluslužbeni list priobčio je slijedeće razmatranje povodom odlaska cara i kralja Franu Josipa I.: Njeg. Veličanstvo putuje večeras u Berlin, da prisustvuje slavi proglašenja punoljetnosti kraljevića Vilima. Berlin je spremio veličajne priprave, da uživšenom gostu njemačkoga cara priredi pozdrav, u kojem će se natjecati najveći sjaj sa čistim osjećanjem. S čuvstvom radosti i ponosa svih narodih habsburške monarhije prate put svoga vladara, koji će urediti isto tako poklonstvom za uživšenu osobu careva, kao i moćnom izjavom srednjo-europskog mirovnog saveza. Podajuć car Fran Josip ovog liepo obiteljskog svetkovini i znamenitom državnom činu svojom prisutnošću osobi sjaj, posvjedočava on s nova srdačnost prijateljskog saveza, koji veže kuće Hohenzollernsku i Habsburku.

O tom putovanju cara i kralja Franu Josipa i znamenovanju toga dogodjaja, kazali ćemo i mi prvom zgodom našeg mišljenje. Za sada možemo bez okolišanja izjaviti, da putovanje siedog vladara našeg u Berlin nije puktičin udvornost ili izraz osobnog prijateljstva do njemačke vladujuće kuće, već da se ima o tom dogodaju nazirati dublike korene i zamašnje posljedice, koje će izbiti na dan i prije nego li se to očekuje.

Pred samim otvorenjem carevinskog večera dolaze iz Beča glasovi o eventualnom odstupu Körberova ministarstva. Iz Praga javljaju naime hečkim listovom dne 5. t. m., da su mladočeski zastupnici na svom sastanku zaključili, da će proti carevinskom večeru voditi obstrukciju, da će ministarstvo prekinuti sjednice carevinskog večera već budućeg četvrtka pod izlikom, da zasjedaju delegacije i da će za tih praznika carevinskog večera ministarstvo Körberovo dati ostavku.

Dne 5. t. m. bijaše u Beču ministarska sjednica, u kojoj se je pretresivala osnova o jezikovnom zakonu. Po toj osnovi imala bi biti podijeljena kraljevina Česka u 10 okružja.

U češkim listovima zahtjeva se, da ministar zemljek dr. Rézek odstupi, na što će biti svakako prisiljen, ako se češki zastupnici prizvate obstrukciju.

Jedne uvažene poljske novine pišu, da će puljski klub na carevinskem večeru uložiti sav svoj upliv, a da se postopeča većina neruzpadne.

Zemaljski sabori Austrije svršili su dne 5. t. m. kratko prolećno zasjedanje. Posljednje sjednice tih sabora bijahu posvećene razpravama zemaljskih proračunata. Taj proračun nije razpravljen ni u češkom ni u doljnjo-austrijskom saboru.

U madjarskom saboru obavili su dne 5. t. m. izbor u delegacije. Od hrvatskih zastupnika bijahu izabrani Francisci, Jurković, Josipović i Spevec, a zamjenikom Adamović.

Srbija, Srbski poslanik u Parizu g. Stojan Novaković traži prijatelje, koji bi posredovali između ruskog i srbskog dvora radi izmirenja. Poslanik obratio se je na francuzku vladu, koja stoji u dobri odnošaju sa Rusijom. Kralj Aleksandar je prišao na sve zahtjeve Rusije, jedino neće, da se razkrjal Milan odpravi iz Srbije, što će biti po svoj prilici i glavni zahtjev Rusije.

Rusija. Francuzke novine javljaju, da će rusk. car Nikola II. po svoj prijeti koncem. jula doći u Pariz, da vidi izložbu. Car bi imao na svom putu posjetiti i Beč. Članovi vladajuće ruské obitelji posjetiti će paržku izložbu pojedince.

Italija. Talijanske novine u krajevini i u našim krajevima, napisuju se na sve moguće načine, nebi li se dao svjet uvjetiti neizmjerno, znamenovanju prisutnosti talijanskog kraljevića kod sastanka careva Berlinu i neobično sjajnom dočeku. Mi sudimo, da igrat talijanski kraljević istu ulogu u Berlinu; koju bi igrao vojnik u strazi sa praznom puškom i bez olova i baruta.

Ijamska. Doček Njeg. Velit. cara i kralja Franu Josipa I. u Berlinu bijaše učinkovit. Kod pozdrava cara i kralja okružilo ga je pet sinova cara Vilima: Voznja sa kolodvoru u carski dvor nalicila je vožnji triumfatora. Uzvrsenomu gostu na počast priredjeno u Berlinu sjajne svečanosti. Kod svećane gostbe izrekoše oba vladara značive, u kojih izlječuju uzajamno prijateljstvo i zajedničko nastojanje za sačuvanje svetskog mira:

Mjestne:

Promaknuće u e. i. k. ratnoj mornarici. U e. i. kr. ratnoj mornarici imenovani su: Podadmiralom: kontre-admiral Rudolf Berghofer, zamjenik chefa pomorskej uđe u drž. rat. ministarstvu; kontre-admiralom: kapetan linij. broda: Mavro Sachs v. Hellau.

Kapetanima na linijskom brodu: Josip vitez Mauler, Guido, Courade i Arthur Chiari; fregatskim kapetanima: Alberto Morelli, Stanislav grof. Soltyk, Vjekoslav Prapatnik, Vilim vit. Böckmann i Adolfo Sobieczky; korvelskim kapetanima: Gustav Michnik, Josip vitez Schwarz, Adolf Meindlin, Makso Njegovac, Franjo Eisert, Leopold Sellner i Mijo Kastner.

Vrhovnim inženirom u mornarici (topništvo) imenovan je nadinžinir 1. razređenog Mijo Šikić.

Jezikovna ravnopravnost na e. k. posti u Puli. Prijatelj našeg lista priopćava nam, da je bio ovih dana na e. k. postarskom uredu, da kupi u odjelu, gdje se prodavaju doznačnice i listovne marke, jednu doznačnicu i sa hrvatskim napisom. Jedan mlađi činovnik nudio mu talijansku, ali ju naš čovjek odbio. Na to poče rečeni činovnik zahtijevan doznačnicu tražiti po skrinjama i ormarima, ali je neima pa neima. Konačno mu reče činovnik, da će brzo doći a za sada neka uzme talijansku doznačnicu.

Talijanske doznačnice stoje na riječnom mjeslu kao vojnici poredane, a hrvatske traže po svih skrinjama i ormarima, pa je ipak nemogu naći!!!

Zadnje sređe pošto je odravle u Altu preko 30 poštanskih prijamnica (recepisa) za preporučena pisma. Naslov na ovih bijaju hrvatski i sve prijamnica talijanske.

Kako vidite sve dosadašnje pritužbe Vaše i ostalih naših novina ostale su bezuspješne. Nu mi se tomu nećudimo, jer nam je dobro poznata rečenica, da o glave riba smrdi.

Mi se više i netužimo predstojniču e. k. pošte u Puli, jer znamo, da bi to bilo uzaludno. Javljamo to sve do znanja

i ravnanja dvorskemu savjetniku i ravnatelju pošte u Trstu g. Eiciceti-u, za koga vele; da je strog i pravedan. Od njega očekujemo, da će dati podredjenom činovničtvu ovdu i po ostalo Istri, strogo navoditi, da se svuda strogo provadje na rodnu ravnopravnost, kako to temeljni državni zakoni zahtjevaju i kako je pravo Bogu drogo.

Knjige „Matice Hrvatske“ za kotar Pulu, stigle su u ovih dana: G. članovi mogu ih dignuti kod povjerenika. Via Giulia 5.

Ravnatelj V. Kantucky nakon oprovaljenja uz osobno sudjelovanje pređedio je bio sa svojim elektičnim katalogom dve velike predstave u dvorani „Prvog istarskog sokola“ u Puli, ove nedjelje i ponedjeljka. U obim danima bio je program birani i zanimljivi, te su sve točke bile sa zanimanjem i povlađivanjem prateće. Osimbito se svakome svidjela nevidjena još u krasna točka kraljevića golubova, te je svakome imunulo glavom, kako li se može one ljkipe pliće onako dresirati. Veselost je i učiviljivo izazvala Stefanića, najmlađu plešačicu na svetu. Toj malici dve su tek godine i nešto mjeseci, pa je sa svojim plešom uz tamljambas sve zavidila, tako, da joj je općinstvo pripravilo za drugu večer krasan zalni dan.

Ujedno uvez, vredno je bilo posjetiti predstave g. Kautsky-a sa njegovim osobnjem; jer je čovjek vidio stvari, koje se rielko vidaju.

Ove će nedelje imati predstavu u Pazinu.

Pokrajinske:

Na čest zastupniku Spinčiću. U velezaslužnom „Novom Listu“ br. 99. od dne 2. t. m. citamo pod naslovom „Ovacija. Spinčiću“ koliko sledi: „Na sinočnoj predstavi u „Hotel Sušaku“ bio je i narodni zastupnik iz Istre, čuveni naš patriota i pobornik hrvatskih pravica prof. Spinčić sa nekoliko prijatelja iz Istre. Na konci mre je omladina i ostala građanstvo, koje je na predstavi bilo, priredilo srađenu ocajiju: Živila svećina omladina, koja znade cenniti zasluge našega pravaka!“

Razpisano mjesto liečnika. C. kr. državno nadodjetništvo u Trstu razpisuje natječaj za mjesto liečnika u e. k. kaznioni u Kopru. Molbe valja poslati do 12. t. m. Molitelji moraju dokazati, osim doktorata liečničta, također poznavanje njemačkoga, hrvatskoga i talijanskoga jezika. Godišnja plaća iznosi 800 kruna.

(Službu liečnika u e. k. kaznioni obavljao je sve do nedavno jedan talijanski liečnik, za koga kažu, da je tu službu izgubio, radi neke demonstracije prigodom plesa na korist zlosrebe, Lega u Kopru).

Ponovna molba na istarsko svećenstvo. Poznati hrvatski pisac g. dr. Gjuro Körbler, profesor u Zagrebu, molbi ponovno rođoljubno: naše svećenstvo, da pogleda: u stare matice, gdje takvih ima, može li se iz njih doznati gdje i kada se je rodio Matija Grbić, profesor grčkoga jezika na sveučilištu u Tübingenu (1537—1559), a rodjen Istranom. (Do sada se znade, da se je rodio između g. 1503. i 1508., a nagadja se, da je bio iz Labina. Sa zahvalnošću se primaju i vesti o tom, u kojih je krajevili. Ime Grbić bilo ili je Jos. i sada običajno i knoka se izgovara.

Odgovore neka se salje ravnog gosp. prof. Körbleru u Zagreb ili našem glavnom suradniku M. Mandiću u Trstu. (U jednom od dojdulih brojeva priopćili ćemo podujdu criticu o našem glasovitom zemljaku, na temelju podataka, ko je nam je blagohotno pružio g. prof. Körbler.)

Pokojnjin svjetlost vječnu, a našoj mladeži svjetlost prosvjete. Iz Veprinca dne 2. maja: — Gosp. Ivan Bačić, pom. kapetan i posjeđnik u Ičići, vredni sin blage starice gdje Cecilia udove Bačić, koju smo pokopali dne 29./4. o. g., darovan je, da počasti uspomenu drage svoje nastojanju oko kulturnog napredka naše

majke, po 10 K našoj podružnici Sv. G. i M. i pripomoćnom družtvu hrvatskih djaka u Pazinu. Tako valja! Dobrog djetelom se i Boga časti a — sigurno i po kognje! U čast dake blagog pokojnjici, a hvalu čestiju joj sinu — rođoljubu, katedranu Ivanu a na korist našoj mladoj ma-

deži!

Hrvatske predstave u Opatiji. U susjedskom N. L. čitamo, da je poznati hrvatski glumac g. Freudenreich, koji daje hrvatske predstave sa dramatičkim družvom u „Hotel Sušaku“ na Sušaku, pozvan bio u našu Opatiju, da se dogovori sa tamošnjimi rođoljubima slobodnih hrvatskih predstava, što će ih njegovo družvo predjivali u „Zori“ u Opatiji onih dana, kad će nebude predstavljalo na Sušaku.

Nadamo se, da će nas tamošnji prijatelji o tom dogovoru i o uspjehu pobliže izvestiti.

Kazpliane stipendije. Iz zaklade blagopokojnog biskupa Dobrile razpisane su dve i odnosno tri stipendije po 200-60 kruna svaka na godinu za djece gimnazija i realika sinova hrvatskih roditelja iz porečko-puljske biskupije. Molbe valja uložiti putem odnosnih ravnateljstava sa potrebitnim dokazima na pre. biskupski ordinariat u Poreču do 15. t. m.

Iz Veprinca javljaju nam dne 30. aprila. Dne 27. t. m. preminula je u naših Ičićih (Villa Rosa) blaga i občenito poštovana starica, gođa Cecilia ud. Bačić r. Tomašić. Nedjelju za podne ju pokopamo. Sjajan sprovod je bio krasni dokaz občeg štovanja, koje je ona vredna, pak i sada poslije smrti, uživala; nebrojeno je bilo učesnika kod sprovođa ne samo iz naše Veprinštine, nego također iz Voleškog, Opatije, Ike i Lovranšline.

Dozvolom crkvenih i sječevalnih oblasti sahranimo ju uz njezinog pot. supruge Josipa Bačića na fastnom mjestu pred župnom crkvom sv. Marka (na bivšem groblju, gdje se sada nepokopavaju ako ne mjestni svećenici); tim se izpunilo njezinu vrucu želju, koju je ona čestice za životu očitovala, a sigurno se htjelo i počastići njezinu častnu uspomenu.

Mi njoj želimo iskreno, da joj bude naša zemljica laka. Njezinoj pak razbijenoj rodbini, osobito sinu i našem cestitom, rođoljubu g. Nino Bačiću očitujuemo i ovim potom svoje srađeno saučeće. Bog ih svih utješa, a našoj dobroj gospici Cili otvorio raj nebeski!

Iz Volog Sela pišu nam 4. t. m. Jutor preminuo je ovdje tajni savjetnik i marsal barun Ljudevit Pielsticker, koji se nalazio u ovom lječilištu. Bio je od svakoga građanina visoko cijenjen i štoran. Počinio u miru!

Zasjedanje porote u Krovini. Redovito proljećno zasjedanje porote kod e. k. okružnoga suda u Rovinju započeo će dne 11. junija t. g. u 9 sati u jutro. Predsjedati će poroti predsjednik e. k. okružnoga suda g. dr. Anton Tušar, a njegovi zamjenici bit će gg. Jerolim pl. Tartaglia i dr. Grigo Devesovi.

Iz drugih krajeva:

Hugo Badalić. Dne 4. t. m. preminuo je u kraljevskom Zagrebu jedan od najvrstnijih hrvatskih književnika. Neumorna smrt ugrabila je poznatoga pisa i pjesnika g. Hugo u Badalića, ravnatelja dolnjogradске gimnazije u najljepšoj muzejnoj, dobi od 49. godina nakon po dule teke bolesti.

Hrvatska liga knjiga gubi u pokojniku vrstna i marništa radnika, hrvatska omladina, obljubljena profesora i ravnatelja, a hrvatski narod vjerujući odanu sinu Slava pjesniku i piscu H. Badaliću!

Za družbu sv. Cirila i Metoda. Istrij. Odbor hrvatskih sveučilišta za sabiranje prinosu spomenutoj družbi najsrđanije zahvaljuje vrednim sabraćem i plemenitim daroviteljima, koji su prinosili stigli odboru za vreme od 19. prosinca pr. g. do danas. U svom plemenitom

Pisma iz Beča.

Dragi prijatelju!

Kad dođes u tudi grad na nauke, treba da potražiš stan. To učinih i ja. Nadanj krasno uredjenu sobicu. Gospodica je stara udovica Moram priznati, da tako mire starice još ne vidješ. Ima jo preko šestdeset godina, ali je uza sve to živa, okretna i prijažna kao kakva djevojka. Imaće je i ona žena, pa doznaš što Šta, što me zanimalo.

Njemački govor pravilno, drži jedan bækli list, koji svaki dan izlazi na oko trideset stranica ovakih, kaka je vrićna „Naša Sloga“. Svaki dan čita iz tih novina. Njaviše se zatuditi, što imaju liceprični. Češće je u veće nadnjoh, gdje izmorenim težkili dnevnim radom, sjedi uz svjetliku s moćarima na nosu i čita o koješta zabavna ili poučna. Pa što ona, stara žena, radi čitav dan, da se može umoriti? Ona je prala; čitav dan pere rublje. Dašto, mi smo vreći pralje držati nizkim ženama. No bit će Ti poznato, da i one, što se sa šeširom na glavi i u svinjenom odijelu kote kao kake paunice, nisu uvek najpametnije. Nekim bi ova prala mogla biti uzorom.

Ona je već toga toliko pročitala, da može s njom o svem i svačem razgovarati. Mene to veseli, pa češće upotrebitim priliku, da štogod od nje mudra čujem.

Medju prvimi razgovorima, dodje rječ na narodnost. Vidjeli, da se oni i za to zanima, pa spomenuli, da sam Hrvat. Ona me nekako milo i veselo pogleda, pa reče: „Onda smo braća, jer ja sam Češkinja.“ Ako si pročito pomno moje prvo pismo, onda si možeš pomisliti, kako me to razveselilo. Kasnije saznaš, da dobro pozna u rieci i pismu svoj materinski jezik. U početku joj dolaze razne prijateljice, pa se one razčarivaju svojim krasnim jezikom, a iz svake se rieće osjeća, da su prešrećne, što mogu njime, da se u tudi razgovaraju. Sve su te žene preko četrdeset godina medju Niemcima; prilike ih sile na njemački, ali one se još uvek ponose svojim materinskim jezikom i njim najviše govoriti.

Znam, da mi ne ćeš zamjeriti, što sam o ovoj starici toliko govorio. Blago narodu, komu su žene rodoljubne i nabražene, jer žena uzdržaje kuću, a kuća otačinu. Biti će bolje i nama, kad nam roditelji budu više na to pazili.

Tako ovđe nadanj ugodno boravište, pa mogu opet da zadjem medju svoje nove znance.

Radnici dadešte svome društvu ime „Prosvjeta“ upravo iz želje za znanjem, za naobrazbom (prosvjetom). Za to zamolile uljudnim pismom akademičko društvo „Zvonimir“, da im svakog mjeseca pošalje jednog člana, koji bi im držao kakvo poučno predavanje. Zvonimir raši se odazvase kao što bijaše dužnost mladih domoljuba. Jedno je već takvo predavanje bilo. Da si video, kako se je onoj mladi gospodin trudio, da pouči svoju braću radnike, a kako su ga ovi pozorno slušali, suze, bi Ti od veselja prokapele. On je preko satu predavao, a oni budno pazili na svaku rieč, na svaki mig i kret njegov. Tako treba raditi! Tako se prosvjeta u narodu širi, a s njom samosvest, ljubav za rad, požrtvovnost, blagostanje itd. Bez toga nema pravog rodoljubja, koje čini otačinu velikom, slavnom i slobodnom. Samo rad opisuje čovjeka, usrećuje domovinu, dočim su rieći, pa i najkrilatije bile, često vjetar hladan, koji mnogi cvjet oturi, mnogo njezne biljke uništi.

Kod nas se, na žalost, jako na to zaboravlja. Imat kod nas mnogo takvih, koji mnogo govore, ali ostavimo to. Samo moram spomenuti, da je i ovde jedan naš drug obećao predavati u „Prosvjeti“, pa jednostavno ne došao, i mirna Bosna, a članovi neka zahudu čekaju željni, da štogod liepa i dobra čuju. Vikati i obeća-

vati nije težko, ali na radnji se pozna muževje. Žnaš i sam, da ima toga svuda po svetu, pa Ti ne ču dašje tim dosljediti. Na djelu se vide junaci!

Zdravstvuj i veselo mi bud!

Beč, 1. inaia 1900.

Listnica uređnicu i uprave.

Barbara Tončić. Već je bila doba, da nam se oglašite; zahvaljujemo Vam na pripisanom i preporećamo se za buduće. Za ovaj broj je stiglo malo prekasno. Da ste nam zdravo i veselo.

Javna zahvala:

S Bogom Cresani dragi! Posle dve godine mojeg službovanja, nečuvanim putnikom nekojih odrlici osoba, meni se je od Vas dijeli. Ipak počitanje i ljubav koju gojiste prama meni nedostojnom potiče me, da Vam izrazim moju podpunu zahvalu, kličući iz dna srca, S Bogom. Vaša ljubav i dobrota, ostali će zabilježena u mojih grudih do smrti, ter neću popustiti preporučiti Vas Svečinsnu u mojim slabim molbama, isto želim da i Vi ne zaboravite menje u Vasih.

Ja neću da posjetim osobno pojedine prijatelje, jer to je proti mojoj naravi, već s ovim kanim i želinim svima, bez razlike časti i staleža, dobar ostanak, nadajući saslušati se u raskoši domovini za sve vječove. — S Bogom! Živili!

Cres, dne 4. svibnja 1900.

Pop Ivo Sintić.

Svieće od pčelinjeg voska sa jamičevinom od K 2000

Preporučam i svećenstvu, crkvenim upravama i slavnom općanstvu uz cieni: ka po K 490

Vesteno svete i duplje I (austrijski) sastav

Svieće i duplje I (talijanski sastav)

Svieće i duplje II

Tamjan lacrima I

II

granič

Povoštano platno za olaro

Stjeni i stakla za vječno svjetlo po običaju su cieni.

Naručbe u vrijednosti od 20 K raspred. pošiljen franko. — Pri točnoj uplati dajem popust od 3%.

Sa odličnim stovanjem

J. KOPAČ,

Ulica sv. Antona 7. Gorica

za trgovinu i obrtu u Trstu.

Novel za kupljanje.

Uredništvo raspodjeljeno na dnevnim odrlicima.

Uredništvo raspodjeljeno na dnevnim odrlicima